

P 3A 9110
afgiftekantoor Brussel X
Oude Graanmarkt 5
1000 Brussel

BELGIË-BELGIE
P.B.
BRUSSEL X
BC 6386

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

*Bewoner wijk Grote Markt
in beeld: Jan Bucquoy.*

CCCP

MAANDBLAD > JAARGANG 36 > NUMMER 1 >
JANUARI 2012 (verschijnt niet in juli en augustus)

DE VIJFHOEK

BUREN VAN DE MARKTEN >
MERYEM KANMAZ > P5

STADSCHAP VIJFHOEK > MUNTPLEIN > P9

BATAAF IN BRUSSEL >
VERONTWAARDIGD? >P11

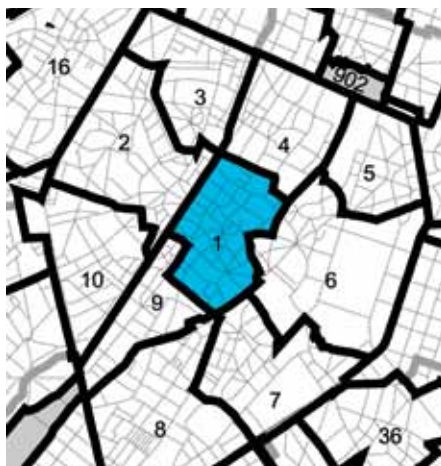
DE GROTE MARKT

In dit januarinumner van De Vijfhoek focussen we graag op de wijk rond de Grote Markt. Niet zozeer omdat daar een kerstboom staat. De wijk is om heel andere redenen betekenisvol. Afgebakend gaat het om de omgeving van Cellebroersstraat tot Wolvengracht en van Anspachlaan tot Keizers-, Magdalena- en Bergstraat. Het is een geheel van erg verschillende buurtjes en, ook al lijkt het op het eerste zicht niet zo, er wonen toch wel heel wat mensen, ook in straten waarvan je denkt dat het toch niet altijd zo evident wonen is. Loop maar eens door de Beursstraat bijvoorbeeld, of probeer dat althans. Met Winterpret is het er moeilijk doorheen komen, en in de zomer zitten de terrassen er vol. Toch horen we van bewoners dat het er aangenaam wonen is en dat je de minpuntjes er maar bij moet nemen. Maar dat geldt overal, natuurlijk.

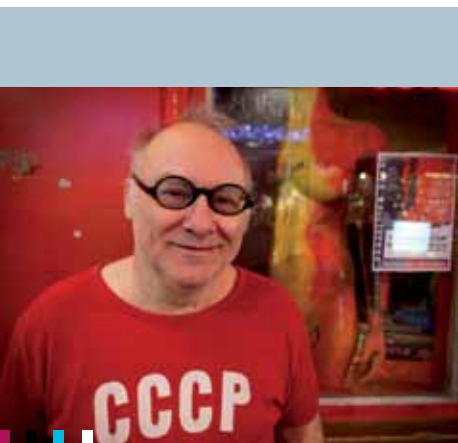
Horeca is er anders ook om en rond de Beenhouwersstraat: de toeristental bij uitstek. Vandaar kom je in een totaal andere wereld: de prachtige Sint-Hubertusgalerij, de eerste overdekte galerij op het vasteland, in 1836 ontworpen door de Nederlandse architect Cluysenaer.

Van Dinant- naar Sint-Jansplein is dan weer een heel andere omgeving, het verandert daar snel. Veel vernieuwde stadswoningen, met veel jonge mensen, leuke restaurantjes en gespecialiseerde handel. Vandaar naar beneden kom je dan weer in de toeristische drukte van de Stoofstraat, waar Manneke Pis woont, en wat verder de gay buurt aan de Kolenmarkt.

En dan is er nog het Muntplein en omgeving dat een nieuwe look krijgt. In dit nummer van De Vijfhoek vindt u veel van deze straten en pleinen terug, verspreid over de artikels. Over de Grote Markt hebben we het niet. Maar Sint-Michiël kijkt wel toe.

Volgende maand de zesde halte in de reeks van tien: de Zavelwijk.

WIJKBEWONER IN BEELD

JAN BUCQUOY

Na 40 jaar en talrijke omzwervingen is Jan Bucquoy nog steeds de bezieler van de Dolle Mol. In dit Libertijns café worden controversiële culturele activiteiten georganiseerd: film, fotografie, theater, literatuur, concerten, tentoonstellingen. Het Slipmuseum is er ook te bewonderen en in deze kroeg kan men nog de sfeer van de undergroundbeweging proeven.

www.dollemol.be

© Stadsbiografie – Charles Six

JANUARI IN DE MARKTEN

Nieuwjaarsfeest voor kinderen OLYMPIAKIS BRUXELLIS

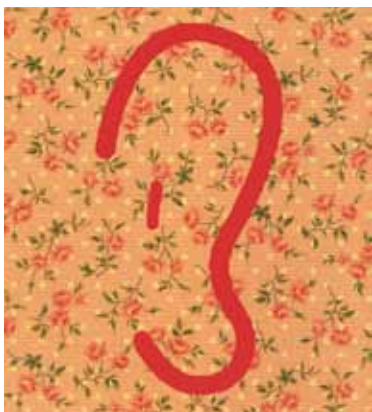
Ondertussen een klassieker in de wijkkalender voor kinderen: het nieuwjaarsfeest voor kinderen georganiseerd met de partners uit de wijk.

Het feest vormt een perfecte start voor het jaar 2012, een olympisch jaar! Samen met de kinderen wagen we onze kans om alsnog een selectie voor de spelen in Londen in de wacht te slepen. Dat doen we niet zozeer met uitstekende sportieve prestaties. Wel met een wervelende bijdrage aan de openingsceremonie.

Tijdens de kerstvakantie en in de loop van januari bereiden de kinderen van De Buiteling en van Chicago zich voor op een parade. De avond van het nieuwjaarsfeest komen daar nog een paar massachoreografieën bij waaraan iedereen op het moment zelf kan deelnemen. Jaja, verwacht u aan Chinese toestanden met duizenden percussieformaties in loepzuivere formaties! En wat is een openingsceremonie zonder vlam? Ook die ontbreekt dus niet op het feest. Heeft iemand het nummer van Jacques Rogge?

- Vrijdag 27 januari vanaf 16u30 in De Buiteling, Kogelstraat 29, 1000 Brussel
Afsluitend rond 19u in De Markten
Info: De Buiteling, 02 223 48 22

Avondfeest ER KOMT GELUID UIT HET BEHANG

De Markten nodigt u uit voor een gezellige drink op het voorbije en het nieuwe jaar. We zorgen voor het decor, de bubbels en de hap. Geen gelegenheid als het nieuwjaarsfeest van De Markten om oude of nieuwe bekenden en onbekenden tegen het lijf te lopen.

Weet je niet waarover gebabbeld, geen nood. Met een paar (en echt niet meer dan een paar) nieuwjaarsbrieven zorgen we voor gespreksstof. Heb je geen zin om te babbelen? Ook geen probleem, loop in je eentje of tweetje rond en leg links en rechts je oor te luisteren en vang wonderlijke boodschappen of geluiden op...

- De Markten
Vrijdag 27 januari vanaf 20u

Organisatie en info: De Markten, 02 512 34 25, www.demarkten.be, demarkten@demarkten.be

Salon Dansant 38 WENDY INTIEM

Wendy Van Wanten gaat de uitdaging aan om de culturele centra te veroveren met een intiem theaterconcert. Niet alleen om haar trouwe fans te bekoren, maar tegelijkertijd ook een unieke kans om de veelzijdigheid van deze Vlaamse artieste te ontdekken! Een puur, stijlvol, intiem theaterconcert met Wendy's favoriete songs en tussendoor enkele verrassende anekdotes..

Niet te missen!

- Zondag 29 januari om 15u
Gratis toegang (nieuwjaarsgeschenk van De Markten)

Theater GEWOON HET EINDE VAN DE WERELD

Louis, vierendertig jaar, weet dat hij gaat sterven. Hij heeft beslist om zijn familie met wie hij lang geleden gebroken heeft en die hij al heel lang niet meer heeft gezien, te bezoeken om hen dit te zeggen. Hij heeft wel altijd ansichtkaarten gestuurd met "elliptische zinnen op de achterkant...." Hij wil het hen zelf zeggen. Dat is de enige reden waarom hij terugkeert naar zijn familie. Maar zijn onverwachte terugkeer als oudste zoon naar het ouderlijk huis legt oude wonden open en leidt tot nieuwe ruzies. Woorden brengen hen in verlegenheid en misverstanden stapelen zich op. Uitweidingen, bruske onderbrekingen, herhalingen, de woorden zijn op drift. Iedereen probeert de verloren tijd in te halen. Gevoelens van eenzaamheid, twijfel, gemis, verlangens en liefde verschuilen zich achter een waas van verbittering. Uiteindelijk vertrekt Louis weer zonder zich tegenover hen bloot te geven, "zonder ooit gedurfd te hebben kwaad te doen", zijn geheim voor altijd met zich meedragend, alsof de stilte de enige uitweg was.

Oorspronkelijke tekst: JEAN-LUC LAGARCE – vertaling: Theodoor Rijpma – spel: Lucas Tavernier, Fran Lomme, Kurt Monten en Sandra Van Kemseke – regie: Yves van den Boogaart.

- De Markten
6, 7 januari 2012 om 20u30 en 8 januari om 15u
13, 14 januari om 20u30
Toegang: 12/10 euro

Poëziecafé HET VERRE OOSTEN

Miljoenen mensen richten hun neuzen gezamenlijk en dagelijks richting oosten, waar trouwens "de ster stil bleef staan". 'East is East, West is West, and never the twain shall meet' beweerde de in India geboren Rudyard Kipling (van Jungle book, weet je wel). Wij doen een poging. Van het verre oosten gaat een grote fascinatie uit. De Chinese dichters Li Bai, Bai Juyi en de al even onvergetelijke Du Fu eisen onze aandacht op en verrassen ons met buitengewone poëzie. Meteen reizen we ook naar Japan om de haikumeesters Matsuo Bashō, Yosa Buson, Kobayashi Issa en Masaoka Shiki van naderbij aan het werk te zien. Rabindranath Tagore, dé brug tussen Oost en West, zal ook zijn Bengaalse woonst voor ons openstellen. Gefascineerd door het Oosten waren o.m. Jan Slauerhoff en Hans Andreus. Ook zij nemen deel aan dit poëziecafé.

- Woensdag 18 januari,
Van 14u tot 16u
Deelnameprijs: 5,50 euro
Org. mmv. Seniorencentrum Brussel

Vijf muzikale meesterwerken uit de Westerse religieuze kunstmuziek

DE MESSIAH VAN GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Wellicht is dit Händels meest gekende werk. Ieder jaar kunnen we het wel ergens in onze buurt horen. Ieder groot Barokensemble neemt het op het programma. Wie kent het 'Hallelujah' niet, wie kan het niet meezingen? Dit alles bewijst dat dit muzikaal meesterwerk, op teksten uit het oude en nieuwe testament tot de canon van de Westerse kunstmuziek behoort. Händel schreef verschillende versies voor verschillende uitvoerders en plaatsen van uitvoering.

- *Maandag 30 januari*
Van 14u tot 17u
Deelnameprijs: 7,50 euro
Org mmv Seniorencentrum

Kunst uit overtuiging

VIVE LA SOCIALE, DE KRACHT VAN HET ARBEIDSLIED.

Vive La Sociale is de titel van een nieuwe en veelbelovende productie van het Brusselse Brecht Eislerkoor. En zoals het bij de traditie van het BBK past, is bij de voorbereiding van dit programma veel opzoekingswerk gedaan. De twee koorleden die tekenden voor een schat aan informatie over de geschiedenis van het arbeiderslied, waren zo vriendelijk in het kader van de reeks 'kunst uit overtuiging' te komen vertellen hoe arbeiders het lied gebruikten om hun hoop op een socialere wereld te zingen, hun afkeer van de mistoestanden, waarvan zij het slachtoffer waren, uit te krijten. Een aanrader voor wie binnenkort de muzikale productie 'Vive la Sociale' wil bijwonen, maar ook voor ieder met interesse in de geschiedenis van de werkende mens.

Begeleiding: Kris Van Hoeck en Jos Van der Smissen

- *Woensdag 18 januari om 20u*
Deelnameprijs per lezing: 7/5 euro
Org. ism Masereelfonds,
Davidfonds en Axcnt.

VIER HET NIEUWE JAAR IN HET STADHUIS... ... en leer iets bij...

De Vijfhoek heeft voor 20 gelukkigen een VIP-nieuwjaarsontmoeting met Schepen van Vlaamse Aangelegenheden Jean De Hertog geregeld. Maar voor er gedronken en geklonken wordt, leer je ook iets bij! De Grote Markt draagt volgens de Brusselaars de eer het mooiste plein van Europa, zoniet de wereld te zijn. (Enige grootspraak is de Brusselaar niet vreemd.) Het plein (of is het een markt?) staat op de lijst van het Werelderfgoed van de Unesco. Elke steen ademt geschiedenis uit. Over die geschiedenis, over de authenticiteit en over de actuele zorg om de status van werelderfgoed te behouden krijgt u eerst een met pittige verhalen gekruide inleiding. Trouwens, hier komt een andere bevoegdheid van Schepen De Hertog om de hoek kijken: economie en handel. Hoe rijm je een boeiend horecaleven met respect voor het historisch decor van de Grote Markt?

- *Maximiliaanzaal van het Stadhuis*
Maandag 23 januari om 18u
Wie erbij wil zijn, mailt Nieuwjaar in het stadhuis naar demarkten@demarkten.be, of belt ons vanaf 3 januari op 02 512 34 25

KONINKLIJKE SINT-HUBERTUS-GALERIJEN

Deze mooie galerijen verbinden de Grasmarkt met de Warmoesberg. De naam verwijst naar de vroegere Sint-Hubertusstraat. De galerij is beroemd omwille van het mooie glazen dak van 200 meter, dat voor prachtig licht zorgt. De drie afzonderlijke delen kregen elk hun eigen naam als eerbetoon aan de Koninklijke familie: Koningsgalerij, Koninginnegalerij en Prinsengalerij. De Taverne du Passage in het midden van de galerij is een goed oord om rustig van de tijd te genieten. Een aantrekkingspool in de galerij was tot voor kort tevens cinema Arenberg, bekend om zijn erg goeie (zomer)programmatische. Dat is ook alweer voorbij, de cinema moest spijtig genoeg plaats ruimen.

DINANTPLEIN

Echte lezers weten dat veel schrijvers en poëten indertijd uren sleten in het Goudblommeke in Papier in de Cellebroersstraat, in het gezelschap wellicht van collega's en rond een glas bier. Je zou kunnen bedenken dat ze na enige tijd in de sigarettenrook van het café te hebben verbleven, frisse lucht gingen zoeken op de banken onder de platanen van het Dinantplein.

De poëzie op de tegels en op de omheining van het parkje aldaar verwijst ernaar. Een uittreksel:

"Kommo binne menier Pieters tès vèu opagat te valle, of tza moete zaën dageda skuun vind?

Den iene zaiget zoe en den andere zaiget anders en zëmme alletwie gallaik."

(Geert Van Bruaene, gerespecteerd bezoeker van het café indertijd).

BUREN VAN DE MARKTEN

Meryem Kanmaz: bezielster van Mana

De Vijfhoek: Is dit een leuke omgeving?

Meryem Kanmaz: Best wel, en heel rustig, je hoort hier niks 's avonds. Echt wel heel stil. Werkelijk een stads-oase. Overdag is het ook rustig, dit is een boekengalerij, de boekenliefhebbers die hier in de bakken komen struinen, zijn sowieso van het kalme slag. Maar ook, van hieruit zie je het dak van de Magdalenazaal. Dat dak is recent vernieuwd, gelukkig maar, je hoort niks van het feestlawaai daarbinnen.

DV: Hier wonen best wat mensen.

MK: Ja hoor. In deze galerij inderdaad, maar ook in de Sint-Jansstraat vlakbij, daar bevinden zich nogal wat stadsappartementen. En op de Magdalenasteenweg zijn ook veel woningen.

Fietsen in Kuregem

DV: Je hebt ook een tijdje in de Anneessenswijk gewoond. Dat zal wel heel anders zijn geweest.

MK: Klopt, maar dat was ook zo in Kuregem, waar ik als student op kot zat. Ik was me van weinig bewust, moet ik zeggen. Ik werkte toen als jobstudent in de Ancienne Belgique en fietste 's nachts vrolijk van de Steenstraat naar

Kuregem: nooit wat meegemaakt. Ik zal wel geluk gehad hebben. Pas later werd mij duidelijk dat wonen in Kuregem niet zo evident is. Het enige wat ik meemaakte was dat ik geïnterpeleerd werd door de politie omdat ik een eenrichtingsstraat doorfietste, wat toen nog niet mocht. De driedubbel geparkeerde wagens werden ongemoeid gelaten...

Ik heb dan een tijdje in de Lakenestraat gewoond en vandaar ging het naar de Anneessenswijk. Dat was toen echt een vieze, vuile wijk, wat nu gelukkig aan het veranderen is. Maar toen! Ik herinner me dat ik op een ochtend op de straathoek in de sneeuw een zestal flessen vol urine vond. Dégoutant. Maar tegelijk dacht ik: hoe zwaar moet je het hebben als je hiertoe verplicht bent! De armoede in die omgeving was en is heel erg. Dat zag je zelfs aan het openbaar vervoer. Mijn halte was Anneessens: een vuil station met oude en afgeleefde trams. Het leek wel alsof men voor die omgeving niets beter nodig vond. Maar er waren ook fijne dingen natuurlijk. Ik woonde er naast de kerk. Mijn buurman priester kweekte in de tuin van de kerk vijgen en kiwi's. Ik had veel contact met hem, en hij verwerende me met fruit.

Het is ook een heel levendige buurt met veel kinderrijke families. Bij mooi weer speelden de kinderen op straat terwijl de mama's bij kletsten. Dat

deed me heel erg aan mijn kindertijd in Limburg terugdenken, het was het gevoel van twintig jaar eerder dat terugkwam.

Altijd zomer

DV: Had je een leuke kindertijd?

MK: Prachtig! Het was één feest, het was een hele fijne tijd. Het lijkt mij nu of het altijd zomervakantie was, één grote speeltijd. We speelden altijd buiten met de buurtkinderen, op het pleintje.

”

*Veel jongeren
zijn daarin
gesneuveld, het was
echt een verloren
generatie, zoals die
hier ook is.*

DV: Want je komt dus uit Limburg.

MK: Ik ben een migrantenkind uit Beringen, opgegroeid in de mijncité daar. Er was, ook al woonden er veel Turken, een meer diverse bevolkings-samenstelling dan hier. De Turken kwamen er uit heel Turkije. Hier, in Schaarbeek meer bepaald, komen ze vooral uit het centraal Anatolisch stadje Emirdag. En er waren ook veel

andere nationaliteiten, ik had naast Turkse, ook Italiaanse en Marokkaanse vriendinnen. Alleen Belgen woonden er nauwelijks in de cité.

DV: Had je dan het gevoel thuis te komen hier in Brussel?

MK: Nee. Dat wordt me vaak gevraagd, maar ook al zijn er veel parallellen, het is toch heel anders. Ik vond hier geen aanknopingspunten. Ik ben van een generatie ouder dan de migrantenjongeren hier. Maar ik begrijp wel hun kwaadheid. Die heb ik in Limburg ook gevoeld. De mijnen sloten, eerst in het oostelijk bekken en dat schoof zo op, de laatste was Beringen. Ik was toen vijftien, zestien jaar en ik zag hoe de drugshandel mee opschoof. Voor de mijnsluitingen gingen de jongeren naar school, naar het Technisch Instituut voor het Kempens Bekken, kortweg TIKB en daarna gingen ze werken in de mijn. Nu was er niks meer, alleen de straat en de drugs. In elk gezin had je wel een dealer of een junkie of allebei. Veel jongeren zijn daarin gesneuveld, het was echt een verloren generatie, zoals die hier ook is.

DV: Hoe is het daar geëvolueerd?

MK: Er is een stuk reconversie geweest, waardoor er wat werk kwam in de industrie of in de recreatiereeld. En de vrouwen zijn gaan werken: dat was nieuw! Eerder was dat

Roman, drie maanden jong, ligt zoetjes te slapen en de zon schijnt door de ramen, begin december. Het is prettig wonen in de Bortiergalerij. "Roman doet daar natuurlijk veel aan", lacht Meryem, "maar inderdaad, ik woon hier heel graag. Ik heb dit appartement vrij snel gevonden, toen ik na enkele jaren wonen in de Artesiëstraat een nieuwe woonst zocht, gewoon via de dienst stadseigendommen".

GROTE
MARKT

BUREN VAN DE MARKTEN (VERVOLG)

helemaal not done, zelfs een rijbewijs halen kon niet. Maar de jongeren van toen die nu 40 of 50 zijn hebben nooit gewerkt! Zoals dat hier ook is: generaties na elkaar die geen inkomsten uit arbeid kennen. Dat is nefast.

DV: Jij bent gaan studeren.

MK: Ik was een lezer, als kind al, en daardoor wilde ik de wereld leren kennen. Want in de cité gebeurde dat niet natuurlijk. Die was heel besloten, je kwam de wijk niet uit. Ook dat is een parallel met hier: de jongeren uit Molenbeek komen ook niet zo vaak hun wijk uit.

DV: Dat deed jij dus wel.

MK: Ook al was dat helemaal niet evident! Turkse meisjes uit de mijnstreek die naar de universiteit gingen: dat bestond gewoon niet. Ik ging eerst naar de sociale hogeschool in Brussel en daarna naar de VUB om politieke wetenschappen te studeren. Na mijn afstuderen kon ik starten bij Casa Blanca, de vrouwen- en meisjeswerking in Vilvoorde. Daarna ging ik docteren aan de universiteit Gent.

DV: En daar begon dan je onderzoekswerk dat uiteindelijk uitmondde in de vzw Mana.

MK: Tussen het één en het ander zit wel een lange tijd en veel werk... Voor mijn doctoraat deed ik heel veel onderzoek bij het Centrum voor Islam in Europa aan de Universiteit Gent. Heel

wat van dat onderzoek handelde over de rol van de moskeeën. Dat was echt veldwerk. Ik bevroeg zowat het hele Islamitische middenveld in Vlaanderen, de imams, de jongeren, ik volgde debatten en discussies. Het Centrum kreeg ook heel wat vragen omdat het ongeveer als enige actief was op dat terrein. Vragen over 11 september, over de moslims, over de Islam. In die tijd gaf ik overal lezingen en het onderzoekswerk bleef liggen. Het was wel duidelijk, en vanuit het centrum gaf ik dat steeds opnieuw aan, dat er nood was aan een gespecialiseerd centrum. Toenmalig minister voor Cultuur Bert Anciaux heeft dat signaal toen opgepikt en een onderzoek laten uitvoeren naar de "nood aan informatie over de Islam". Die nood bleek zoals verwacht zeer groot en de minister maakte middelen vrij om een centrum op te richten. Ik werkte eerst als vrijwilliger mee, ik was toen professioneel aan de slag als journaliste bij De Standaard, maar al gauw, dat is nu drie jaar geleden, stapte ik over en werd directrice bij Mana.

Mana

DV: Waar staat Mana voor?

MK: Het verwijst naar het manna, het geestelijk voedsel dat uit de hemel valt. Maar tegelijk betekent het ook "de betekenis van iets". Officieel: "Expertisecentrum voor Islamitische Culturen in Vlaanderen" is het aanspreekpunt voor alles aangaande

islam en moslims in Vlaanderen. Vertrekkende vanuit de hedendaagse Vlaamse realiteit die divers, multicultureel en multireligieus is, wenst Mana het samenleven tussen verschillende groepen te bewerkstelligen via het aanbieden van concrete informatie op maat." Ik heb altijd al, ook tijdens mijn doctoraat, een maatschappelijke rol opgenomen naast het onderzoekswerk. Dat doe ik nu bij Mana. Het aanbieden van informatie betekent het ontsluiten, inventariseren en distribueren van kennis. Dat doen we op verschillende manieren. Er zijn lezingen, er is een interactieve website, we geven boeken uit en een tijdschrift.

DV: Tot wie richt Mana zich?

MK: Dat is heel breed. Ieder die vragende partij is naar meer informatie over islam en moslims kan bij ons terecht en dat zijn actoren in de brede samenleving: het onderwijs, de culturele sectoren, media, beleidskringen enzovoort. Ook moslims kunnen natuurlijk bij ons terecht, onder meer voor kennis die aansluit bij hun dagelijks leven in een niet-islamitische omgeving.

DV: Wat vinden we op jullie website?

MK: Dat is heel ruim. Er zijn thematische dossiers over literatuur, discussies en debat over islam en moslims in Vlaanderen. Er is ook "Islamescape", een online databank met

informatie over islamitische verenigingen en organisaties in Vlaanderen. Zeer handig!

DV: Jullie tijdschrift MANAZine ziet er indrukwekkend uit!

MK: En toch zeer leesbaar. Er zijn artikels van onderzoekers en experts maar ook thesisstudenten krijgen de kans er in te publiceren. Daarnaast zijn er interviews met belangrijke figuren uit het islamitische cultuurveld, boekbesprekingen en meer. We focussen ook steeds op een specifiek onderwerp. Zo hebben we al gewerkt rond 10 jaar 9/11, de Arabische lente, of nu rond halal voedsel en ritueel slachten. Mana heeft zelf ook een fotoboek uitgegeven: "Nieuwe moskeeën in Vlaanderen. Tussen Heimwee en Werkelijkheid".

DV: Jullie werken in Vlaanderen én in Brussel.

MK: Er zijn lezingen in Brussel, Antwerpen en Gent en die worden tel-

kens georganiseerd in samenwerking met andere organisaties. Dat is een aantrekkelijke formule en verbreedt het publiek

DV: Ben je gelukkig met wat je gerealiseerd hebt?

MK: Wel, het is een beetje dubbel. Ik ben erg blij dat MANA er is, het is uiteindelijk het resultaat van veel onderzoek en veldwerk. En het loopt goed, ik ben best wel fier op wat we met een kleine ploeg, stafmedewerkers en bestuurders, realiseren. Aan de andere kant, als je de noden realistisch bekijkt, heb je een centrum nodig met minimum twintig medewerkers. Daardoor zouden we zowel centraal als gedecentraliseerd kunnen werken en tegelijk ook onderzoek verrichten. Maar daar staan we dus nog ver van af.

DV: Veel succes gewenst!

www.manavzw.be

BEDRIJVIG BRUSSEL

> ZONDER TOETERS OF BELLEN

We konden niet verder wegblijven van de Abercrombie & Fitch-hype die Brussel de laatste maand in zijn ban hield dan door binnen te stappen in dit walhalla van stoere kledij en survivalspullen: Liquidoma. Aan de stuurknuppel zit Paul Verhoeven, een sympathieke Brusselaar met Antwerpse roots.

Office of Mutual Aid

O.M.A. was een dienst van het Ministerie van Financiën die op het einde van de Tweede Wereldoorlog en daarna bemiddelde bij de vaststelling en uitbetaling van de vergoedingen voor de schade aangericht door de geallieerden. Onder andere door de verkoop van loten afgedankt of achtergelaten materiaal via de zogenaamde Stock Americains werd het fonds gespijsd. Oprichtster van

Liquidoma was mevrouw Cordier, van wie nog een portret in de zaak hangt. Haar grootste talent was dat ze gelijk wat aan gelijk wie verkocht kreeg.

Het leger recycleert

Het aandeel legerartikelen is gaandeweg kleiner geworden. Het is moeilijk geworden om interessante stocks op de kop te tikken. De markt wordt afgeschuimd door opkopers die in het groot tweedehandskledij uitvoeren naar Oost-Europa en Afrika. Bovendien stelt Paul vast dat kledij meer dan vroeger afgedragen wordt. Zo'n lot kleren is enkel geschikt om te recyclen tot grondstof voor nieuwe producten: matten, bekleding,... Ook metalen artikelen worden opgekocht voor onmiddellijke recyclage, wegens de hoge prijs van het metaal. Leger-spullen waar technologie aan te pas

komt mogen zelfs de tweedehandsmarkt niet meer op. Van het Amerikaanse leger kunnen al helemaal geen stocks meer worden opgekocht: na een operatie in het buitenland nemen die tegenwoordig alles terug mee naar het vaderland. Geen Stock Americain te vinden in pakweg Afghanistan dus. Het materiaal dat ingezet is tijdens de eerste Golfoorlog was trouwens totaal onverkoopbaar wegens besmet door het gebruik van verarmd uranium.

Tijdloos trendy

Als we het kledijgamma in Liquidoma bekijken valt het op dat het meestal om stoere spullen gaat. "Het is een aanbod waar de tijd geen vat op heeft," aldus Paul. "Belangrijkste criterium is niet of het modieus is, wel of het kwaliteit is." Iets wat ook van zijn personeel kan gezegd worden! Nergens laat men je zo met rust bij het kiezen van een jeans of trui... Wat niet wegneemt dat je er soms erg trendy spullen vindt. "Zo was er een viertal jaar geleden een rush op zeemanstruien. Blijkbaar waren die toen hip, terwijl ze bij ons al jaren in de winkel lagen." Liquidoma werkte in de jaren '60 met de eerste invoerder van Levis-jeans in België en was in de jaren '70 de grootste verkoper van jeans in Brussel. En Timberland of Caterpillar schoenen vond je er al jaren voor ze in de andere winkels lagen.

© Stadsbiografie - Charles Six

Oorlogje spelen

De vuurwapens in de winkel zijn louter decorstukken. Tot er in '97 een strenge wetgeving op wapenverkoop kwam kon je bij Liquidoma wel terecht voor alarmpistolen en gedemilitariseerde wapens. Maar erg gemotiveerd hiervoor was Paul niet, zeker niet nadat hij een drietal keer door de rijkswacht was opgeroepen voor een identificatie van vermoedelijke daders bij wie ze wapens hadden aangehouden uit zijn winkel. Paul is geen geboren padvinder en tijdens zijn legerijd heeft hij als chauffeur ook nauwelijks het buitenleven geproefd. Hij kent wel collega's wiens lievelingskleur zweeft tussen lichtbruin en kakigroen. Het is het soort mannen dat in de Ardennen weekendjes oorlogje spelen organiseert voor de vrienden.

De sfeer van een oud huis

Heb je je al ooit afgevraagd waar A.S. voor staat in "A.S.-Adventure"? Ik krijg het te horen als ik Paul vraag of die winkelketen een concurrent voor hem is. Blijkbaar was ook dit oor-

spronkelijk een Amerikaans Stockhuis. "En een concurrent? Dat valt wel mee, zij kiezen duidelijk voor een duurder gamma dan het onze. En bovendien, onze winkel is qua sfeer met niks te vergelijken. Ik mag er niet aan denken om te verhuizen naar een winkelcentrum buiten de stad. Ik vind de sfeer hier veel plezanter in een winkelruimte van met elkaar verbonden benedenverdiepingen van woonhuizen. En weet je hoe we de concurrentie nog het best het hoofd bieden? Door onze klantvriendelijkheid en onze service. Als een klant met een probleem komt zeggen we niet: 'Kom binnen twee weken nog eens terug', maar we lossen het voor hem op, meteen."

© Stadsbiografie - Charles Six

GROTE
MARKT

Liquidoma
Bogaardenstraat 28-40
1000 Brussel
Tel: 02 511 52 69 - Fax: 02 513 51 70
info@liquidoma.com
www.liquidoma.com
Open van maandag tot zaterdag
van 10u tot 18u30

SPREEKBUIS

> HARTJE BRUSSEL MON AMOUR

Louis van Brussel, onze spreekbuis van de maand, is zodanig enthousiast aan het schrijven gegaan dat zijn tekst veel te lang werd voor De Vijfhoek. De integrale tekst is te lezen op onze website: www.demarkten.be

Hierna volgt de ingekorte versie.

Bijna winter en buiten hangt kerstfeer in de bomen: de Spoomakersstraat, om de hoek van de Kaasmarkt, bekend als de pitastraat vlak aan de Grote Markt. "Le Grand Marché" denk ik wat ironisch. Thierry, Jean, den Moustache en den Barbu staan met zijn vieren alweer te kletsen en zich aan mekaar te warmen tegen een gevel met een mini gaanderij, enigszins beschut tegen de Zuidwester regen. Het is ochtend. Alle vier met een Jupiler blikje in de hand. Thierry's oogbollen – in een fractie van een ogenblik - ontglippen langs zijn mouwen over zijn hand en rechterduim, en kruisen mijn schichtige blik.

Geregeld zie ik hen staan in de ochtend, ook bij onguur weer. Waar hebben ze geslapen? Ik weet het niet. "Deze winter heeft heel Brussel een slaappleaats" blokletterde Le Soir gisterenavond. De winter moet nog komen, dacht ik bij mezelf, "wait and see"! Wat gaat er gebeuren met dit generatielang afgedankt Waals en Vlaams proletariaat? Ik weet het niet. Misschien zijn ze vanuit de nog niet "verzavelde" Marollen via de Hoogstraat en Trapstraat recht naar de be-

nedestad afgezakt. Ik haast me naar de Grasmarkt voor mijn ontbijt. Karel Buls zit naast me op zijn blauwe steen met zijn hond. Hij is van zijn "piëdestal" gestapt. Ik glimlach naar Karel en geef de hond een knipoogje. Wat verder snuffelen twee schepers aan het tapijt van de Poolse landloper Voichek. Zopas stonden we samen aan te schuiven voor ons ochtendkoffietje bij Exki. Hij koffie in het bekersje om mee te nemen, en ik voor een tweede koffie van Mathilde, de steeds vrolijke dienstster Matti achter den toog.

Voor mij de Sint-Hubertus Galeries met de wapperende driekleur in alle glorie, en met de hele koninklijke familie en prinsinnen binnenin. Het is ook de biotoop van Jacques en Francine Brel.

Het zijn vooral vrouwen die Voichek wat centjes toeschuiven. Ze zijn duidelijk gecharmeerd door de snuffelende honden. Soms trekt hij rond met een fietskar, en heeft één van de honden in de laadbak een witte zonnebril op: een hele attractie en mooi gezien, denk ik. Ik loop het Heuvelstraatje in naar de Grote Markt en baan mij samen met enkele tientallen

toeristen een weg langs wat modderige en maandenlang durende straatwerken.

Wat gebeurt daar nu plots? Enkele mannen slepen zwaar materiaal buiten uit de sympathieke pizzatent van Tarek, de Libanees uit Wassenaar. Het is gedaan met Pizza.nl in Brussel. Tarek groet me, geflankeerd door zijn vader die een pizzeria uitbaat in Amsterdam. Wat mooi, vond ik, dat Nederlanders naar Brussel komen en hier investeren in die meest Zuidelijke stad van de Nederlanden. Tarek's vader en nog wat vrienden breken het prachtig decor en toog uit. De huurprijs die plots verhoogde naar tienduizend euro per maand is Tarek te veel geworden. Terug naar Nederland. Brussel vond hij een leuke stad: het Frans lag wel wat moeilijk, maar hij hield de vinger aan de pols in het hart van de Europese en internationale kosmopolitische wereld. Ik had hem aangemoedigd elders een zaak te beginnen, maar hij is resoluut. Gedaan in Brussel.

Op de Grote Markt loop ik Karl Marx, een andere barbu, tegen het lijf. Zijn plakkaat hangt bij het restaurant De Ommegang, maar het was de kroeg ernaast waar Karl Marx geregeld kwam, enkele decennia voor Karel Buls burgemeester werd. De kroeg was ook de bakermat van de Belgische socialistische werkliedenpartij. Marx heeft hier in hartje Brussel een

tijdje vertoefd, stukken van zijn revolutie neergeschreven en het nieuwe "liberale" België gade geslagen. Zou hij ook voor de emancipatie van het Nederlands (le Bruxellois) geweest zijn bij de Brusselse arbeidersbevolking? Het "liberale" België was dan toch maar voor een kleine groep van Brusselaars en Belgen. Het was wel "liberté", maar geen "égalité et fraternité" voor de twee talen/culturen in deze Zuidelijke Nederlanden.

Ik haast me naar de Agora Gaanderij, recht naar het hoofdkwartier van de Sp-a. Agora, een mooi Grieks woord. Was het daar niet dat de stadsbevolking samenkwam voor handel & wandel, en het vestigen van een volksdemocratie?

Het wordt al gauw middag en ik heb zin in een frietje. Langs de Violetstraat en de Vruut (den Amigo) zak ik af naar Manneken Frites op de Zuidstraat bij den Armeniër. Mijn uitheems lief neem ik mee. Zij noemt nu al "Madammeke Friet". In de frietuur kennen ze ondertussen ook al de "Brusselse" taal, dit wil zeggen het Nederlands, net als bij broer Moïse die wat verder aan de Kolenmarkt vlak tegenover de taverne Plattesteen het café "De Lombard" uitbaat.

Ik zit er te palaveren met een Congolese en Haitiaanse student aan de ULB. Ze zoeken steun in hun werk tegen wanneer zij terugkeren naar hun homeland.

Later eet ik mijn slaatje in de Plattesteen met mijn dagelijkse Kriek van Oud Beersel. De oudste ober is nog een echte Brusselse. De andere obers doen tegenwoordig toch moeite een woordje mee te spreken, mogelijk omdat ik hen tweetalig en gemengd aanspreek.

Dit is hartje Brussel, de mooiste stad van België en ik voel mij de rijkste Belg ter wereld. Ik leef te midden van internationalisme, historische boeiende verhalen, prachtige musea, een mengeling van culturele achtergronden, twee- en meertaligheid als een bruidschat. Je hebt er een toekomst met het Nederlands. En de tofste persoonlijke contacten. Ja, Brussel mon amour.

Louis van Brussel
Info: brusselmonamour@gmail.com

STADSCHAP VIJFHOEK

> MUNTPLEIN

Jean d'Osta schrijft in 1986 niet zonder ironie in zijn *Dictionnaire historique et anecdotique des rues de Bruxelles*: "Sedert dat de Grote Post, klassiek van stijl, vervangen werd door de blinkende wolkenkrabber van de gemeentelijke bureaucratie, is ons oud en geliefd Muntplein erg gemoderniseerd, ondermeer door de pijpen van een ondergrondse parking, door gadgets in beton, door waterspielereien, door struiken en, langs de arme Koninginestraat kubieke blokken (blockhaus) die niet helemaal harmoniëren met het theater."

Ondanks het "heterokliet" en voetgangerskarakter blijft het plein charmant en geanimeerd"

Malle-muntplein

Inderdaad, het Muntplein was in de jaren zeventig, tachtig met Malle-munt een zeer geanimeerde plek, een place to be, een symbool van stadsvernieuwing zoals Josse De Pauw het ergens noemt en vooral voor hele generaties (toen) jonge Vlamingen een uitvalsbasis vanwaar zij de stad verkenden.

Jean mag gerust zijn. Dezer dagen worden de spelereien van eind jaren zestig grotendeels netjes opgeruimd. Het blockhaus (toekomstig Muntpunt) wordt gerestyled. Het Muntplein ondergaat een algehele striptease.

Sedert meer dan een jaar wordt er

"hard" gewerkt. Het plein werd ont-
daan van overbodigheden en obsta-
kels, de "gadgets in beton" worden
vervangen door echte betonnen ban-
ken en één lange blauw stenen bank,
de lompe fonteinen verdwijnen en
het klaterende water vindt zijn plaats
in een sierlijke rij "springfontein-
en" (zo lijkt het toch).

Men maakt ook van de gelegenheid
gebruik om de Leopoldstraat (ach-
ter de Munt) verkeersvrij te maken,
als verbinding naar het Martelaars-
plein zo wordt gezegd. Het geheel
wordt opnieuw geplaveid, neen niet
met kasseien maar met authentieke
blauwe steen in dambordpatroon. Dit
patroon wordt doorgetrokken rond
het theater zodat de Munt terecht de
echte parel van het plein wordt.

Voor het toekomstige Muntpunt,
Vlaams informatie- en communica-
tief centrum en bibliotheek, komt er
een paviljoentje met "buvette en fiet-
senstalling" en wat zitruimte onder
de bomen, kwestie van het klassieke
plein aan deze kant middels enig vo-
lume af te sluiten. Hardliners hadden
hier liever een gebouw gezien zoals
het ooit bestond. Ook de terrassen
van de Lunette en het café de l'Opéra
behouden hun plaats. Hopelijk groeit
de buvette uit tot een volwaardig po-
pulaire equivalent aan de Kleerkopers-
zijde van het plein.

Alles kan beter

De parkingpijpen blijven spijtig ge-
noeg gapend op het plein liggen en
er wordt ook niets ondernomen om
ze ruimtelijk wat beter te integreren.
Men had ze deels kunnen overdek-
ken of er een soort amfitheater rond
bouwen, zinnig en nuttig bij feest-
elijke gebeurtenissen. De handels-
as Nieuwstraat – Kleerkopersstraat
wordt ook niet direct aantrekkelijker.
Het blijft een langloopstrook. Dat dit
grotendeels te maken heeft met het
in zichzelf gekeerd zijn van de han-
delsgalerij onder het Administratief
Centrum is geen excuus om hier niets
te ondernemen.

Het openstellen van de naburige "ca-
sino" galerij, die zich ook al van de
straat afkeert, heeft dit reeds langer
noodlijdend winkelcomplex een defi-
nitive slag gegeven. Het is nu wach-
ten op een noodzakelijke en gron-
dige aanpak van het gebouw. Daarbij
mag gehoopt worden dat men het
winkelgebeuren in deze "muntgale-
rij" binnenste buiten keert zodat de
omliggende straten en pleinen hun
rechtmatige animatie terugkrijgen.
Het valt te vrezen dat gezien ook het
gehele administratieve complex aan

zware renovatie toe is, deze zijde van
het Muntplein nog voor lange jaren
een stadszorgzone zal blijven.

Nog niet gedaan

De vertraging die de werken zowel
aan het Muntplein als aan het Munt-
punt oplopen zijn, vrezen wij, slechts
voortekenen van een nog lange wer-
venweg, een lange en stofferige weg,
die dit stadsdeel zal moeten onder-
gaan.

Marcel Rijndams

(Foto en fotomontage van ontwerp bureaus Technum & MSA, let op "het schitterende breedhoeks - toekomstperspectief")

STADSBERICHTEN

ZENNEBEDDING WORDT PARK VOOR MASUIWIJK.

Brussel scoort goed als het over groenvoorziening gaat. Er zijn parken, bos en groene ruimtes. Maar niet overal. De nieuwste wijkcontracten verhelpen daaraan. In het wijkcontract Bloemenhof zal veel aandacht gaan naar groenvoorziening en de verbinding tussen groene ruimtes. In de Masuiwijk komt een heus nieuw park.

De Masuiwijk is een oude maar ook arme Brusselse wijk. Het wijkcontract, waarvan de uitvoering in 2012 start, moet de buurt leefbaarder maken.

Zoals in ieder wijkcontract gaat er ook hier heel wat aandacht naar wonen. De huisvestingssituatie is ook in deze buurt erg precair. Er is een gebrek aan betaalbare woningen. Tegelijk schort er heel wat aan de kwaliteit van de bestaande woningen. Huisjesmelkers doen er goede zaken.

Er zullen zo'n zeventig nieuwe woningen worden gebouwd. Daarnaast worden heel wat bestaande woningen gerenoveerd. Eigenaars worden met premies aangemoedigd hun woningen te renoveren. Er zal ook actief opgetreden worden tegen huisjesmelkers.

De Masuiwijk is dicht bevolkt en het is een kinderrijke omgeving. Behalve hier en daar wat speelruimte, is er weinig groen te bekennen. Er zal in het kader van het wijkcontract een heus park worden aangelegd, dat voor de wijk een ontmoetingsplaats moet worden. Het is op de oude Zen-

nebedding dat de 10000 vierkante meter park komt, compleet met voet- en fietspaden. Op het stuk tussen de Masuistraat en de Koninginnelaan worden volkstuintjes aangelegd.

Er wordt ook nieuwe gemeenschapsinfrastructuur voorzien, zoals een polyvalente zaal. Daarbij gaat de aandacht prioritair naar kleine kinderen. Daarnaast worden middelen vrijgemaakt voor sociale acties en opleidingsprojecten.

De stad Brussel, het Brussels Gewest en Beliris investeren samen 25 miljoen euro in dit wijkcontract.

MARCEL – C'EST FINI!

Wat is (was) er nu zaliger dan na een duik in het stedelijk zwembad een koffie te gaan drinken bij Marcel? Of bij mooi weer (en bij minder mooi weer) op zijn terrasje naar het gewriemel op het Vossenplein te kijken? Tja, niks is voor eeuwig, maar voor ons had Marcel best nog wat langer mogen blijven bestaan.

Het moest er natuurlijk eens van komen. Want het is een dossier dat al heel lang op de tafel ligt. De Reebokstraat verbindt de Huidevettersstraat met het Vossenplein. Op de hoek bevindt zich een oude stadskanker. Het huizenblok wordt afgebroken en heropgebouwd. Er worden 15 woningen gebouwd, boven op 2 handelszaken, waarvan één horeca. Negen van de appartementen zullen een terras of tuin hebben.

Binnen in het woonblok bevindt zich een oude kelder – naargelang de bron is hij honderd tot driehonderd jaar oud. In die kelder heeft menig feest plaatsgevonden, aan verhalen geen gebrek dus. Alleen bleek bewaren en renoveren niet haalbaar. Er zijn immers nauwelijks funderingen, geen ventilatie en geen licht. En het zou een hele hoop geld kosten. Dus wordt de kelder dichtgegooid.

En Chez Marcel? We doen er graag nostalgisch over, maar het cafeetje

Zicht op de werf vanuit de Reebokstraat.

was wel heel erg afgeleefd. Er komt dus een nieuw café. De sfeer van Chez Marcel zal in de mate van het mogelijke bewaard blijven, maar de nicotine op de muren en elektrische bedrading zal voor eeuwig verdwijnen natuurlijk.

In de Marollen worden nog meer projecten gerealiseerd in het kader van het "Plan 1000 woningen" van de stad. In totaal worden er 89 woningen gebouwd.

BATAAF IN BRUSSEL

> VERONTWAARDIGD?

Het zal zo ongeveer een jaar geleden zijn dat ik het woord voor het eerst in Brussel in de openbare ruimte zag. Met grote zwarte letters had iemand INDIGNADOS op een muur van het metrostation Schuman geschreven. Als je wilt weten wat in Europa de mensen zoal beweegt, moet je in de buurt van het Schumanplein gaan rondlopen. Vroeger verzamelde het volk zich rond het hof van de vorst om petities en smeekschriften aan te bieden, nu stromen er iedere werkdag - tijdens het weekend is Europa vrij - talrijke mensen naar Brussel.

Je kunt het zo gek niet bedenken, Bretoense vissers, Franse boeren, Italiaanse koekenbakkers. Er is altijd wel een demonstratie aan de gang. En het zijn niet alleen mensen uit de Europese Unie... Ook Turken, Koerden, Irakezen en daklozen zijn van de partij. Of het echt helpt is nog maar de vraag. Maar het lucht op en geeft vorm en structuur aan het protest.

93 jaar en veronwaardigd

Zo waren er ook demonstranten uit Spanje, meestal werkloze jongeren die protesteerden tegen hun uitzichtloze situatie. Een van hen moet "indignados" op de muur van het metrostation gekalkt hebben. In mijn krant had ik er over gelezen, maar verder sprak niemand er toen nog over. Wie er niet over sprak, maar er wel over schreef, was Stéphane Hessel. Het mooie boekje van de 93-jarige verzetsheld en diplomaat telt slechts dertig bladzijden. Indignez-vous was maandenlang nummer één op de lijst van meest verkochte boeken in Frankrijk. Hessel is verontwaardigd over de situatie van de Roma in het

Frankrijk van Sarkozy, over de dictatuur van de financiële markten en roept op tot een boycot van Israël om tegen de politiek van dat land te protesteren. Langzaam maar zeker drong zijn protest tot de openbare mening in Europa door. En toen was er geen houden meer aan.

G1000

De globalisering van het onbehagen over de situatie was een feit. Occupy Wallstreet ging in New York, toch zo wat de hoofdstad van het kapitalisme, de gelijknamige straat op om te protesteren tegen de uitwassen van de markteconomie. Soortgelijke demonstraties volgden, ook in Brussel werd bij de beurs geprotesteerd. Wie het er ook niet bij liet zitten was David Van Reybrouck. De onvolprezen auteur van Congo – hebt u dat boek gelezen, doen hoor, het is echt de moeite waard, wel een dikke pil van bijna 700 bladzijden, ik waar-schuw maar – nam met een aantal anderen het initiatief tot een G1000. Naar analogie van de G8 of G20 werd

op 11 november in Thurn en Taxis onder grote internationale belangstelling van pers en waarnemers gesproken over een drietal thema's: werkloosheid, gezondheidszorg en migratie. De conclusies zullen in april 2012 aan de ministers worden overhandigd.

Dit is nog maar...het begin

Dat het protest in België na meer dan 500 dagen onderhandelen over een nieuwe regering deze vorm aanneemt is natuurlijk een teken van beschaving. Maar het is natuurlijk wel de vraag of het hierbij zal blijven. Er is eindelijk, na 541 dagen, een nieuwe regering, van harte gefeliciteerd allemaal, maar maak de borst maar nat,

de aangekondigde besparingen en bezuinigingen zijn niet mis. En nu er een nieuwe regering is, is er dus ook een instantie waar men zich tegen kan afzetten. Het echte verontwaardigd zijn kan nu dus beginnen. Om lucht te geven aan zijn misnoegen over het afschaffen van de loonindexering of het miserabele Nederlands van de Eerste Minister. Want in België heeft natuurlijk iedereen zo zijn prioriteiten.

Hans Vossen

©Herman Ricour

OSSENGANG

Je ziet het maar als je echt goed oplet: een echt gangetje, de Ossengang, in de Greepstraat rechtover de galerie. Het is een doodlopende gang, met achteraan een blinde muur. Ergens middenin staat een aantal fietsen en er zijn wat deurbellen: hier wonen dus toch nog wat (jonge) mensen. Of is het enkel een veilige plek om fietsen te stallen? Nu lijkt het enkel nog een dienstingang en plek voor zwerfvuil. Intertijd moet er een slachthuis in deze steeg geweest zijn, die toen Kalverdaensgang heette.

GROTE
MARKT

